

Kulturhistoriske værdier i vandløbene

Hvem er vi?

- Kulturmiljørådene i Danmark
- De faglige regionale råd 1996-2002
- Genopstået
- Næsten hele landet dækket igen
- Vi arbejder uafhængigt af kommuner og institutioner
- Arbejdsfelter:
- Bygningskultur
- Vandløb
- Kulturmiljøer

Vandløbene er en vigtig del af kulturarven

Anlæg i vandløbene:

- Vadesteder
- Broer, stenkister
- Vandmøller
Dæmninger
- Voldgrave
- Kanalhaver
- Engvandingsanlæg
- Kraftcentraler

Registrering og beskyttelse

- Kun fuldstændige registreringer i to af de gamle amter
- Kun amtsvandløb
- Ingen registrering i kommunale
- Kun få fredede anlæg

Eksempler på truede anlæg

Vandmøller i drift

Når vandet deles mellem
fiskestryg og mølle

Møller tåler ikke stilstand

Møllebygninger i forfald

Udvidede fredninger er ikke
nok

Kampen om vandet

Nyere vandkraft anlæg

- Turbinemøller
- Elværker
- Kun få fredede fra denne periode
- Turbiner er også kulturhistorie

Når vandene skilles

- Fiskestryg ved Brobyværk
- Dyre løsninger
- Meget tekniske anlæg
- Vigtigt at der altid tilføres vand til møllen

1917

Voldsteder

- Bygninger på voldsteder (ofte fredede)
- Bygninger (ofte fredede) får sætningsskader når vandstanden sænkes

Interesser i vandløbene

- Arkæologiske
- Kulturhistoriske
- Vandtekniske
- Bevaring
- Delvis bevaring
- Fjernelse

EU direktivet

- Hvad står der rent faktisk

The designation may, in some instances, help to protect wider environmental interests; e.g. when the removal of a modification would lead to the destruction of valuable environmental features.⁹

⁹ The removal of a weir or dam may, for example, impact significant ecological (e.g. biodiversity) or historical (old mill) features. By designating the water body as heavily modified, the weir or dam probably will not have to be removed.

- The removal of a dam may lead to the elimination of wetlands that have developed in connection to the water storage;
- Building a channel around a physical obstacle to improve ecological continuum (see Section 7.2 MEP) to allow fish migration, may use considerable energy, damage an archaeological site and produce waste materials. It may therefore, in some circumstances, not be appropriate in relation to the benefit;
- A historical modification, such as a mill or a weir which no longer has a current specified use, may now have aesthetic or historical value. This feature should not necessarily be removed and some may wish to designate the affected water body as HMWB.

Fremtiden

- Fortolkning i DK af direktivet udvides
- Etablering af tætte samarbejder mellem kommuner og museer
- Kulturmiljøråd, koord.
- Plads til både natur og kultur
- Flere aktører på banen
- Rekreative muligheder

